

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

II. Péter 3 : 13.

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

ÚJÉVI KÖSZÖNTÉS

a szent gyülekezetekhez s azok pásztoraihoz, presbitereihez és más tisztviselőihez*

Kegyelem néktek és békesség Istentől, a mi Atyánktól és a mi Urunktól, a Jézus Krisztustól.

Üjesztendei köszöntésem első szavával arra kérek benneteket, Krisztusnak és az Ő reformált egyházának tiszántúli magyar tagjai és órállói, hogy első gondolatotok és imádságotok az enyémmel együtt azokhoz szálljon, akikhez ez az írás vagy egyáltalában nem, vagy legfeljebb csak nagyon elkésve juthat el. Gondoljunk imádsággal hadifoglyaink sok százezreire, akiket szívszakadva várunk haza. Könyörögjünk, hogy meg ne fogyatkozzanak hitben, reménységben és szeretetben, hogy testi és lelki próbáltatásaik végevárhatatlan súlya alatt ne kihűlt és kiégett szívvel érkezzenek haza és hogy idehaza ne fogadják őket kihűlt és kiégett szívek, feldúlt és belső tűzben égő otthonok, megszégyenült és meghazudtolt reménységek.

Gondoljunk azután arra, a még sokkal több százezernyi református vagy nem is református magyar testvérünkre, akiket egy, a hadifogságnál is sokkal nehezebb sors ért el vagy fenyeget: az, amelyet ezekben a sok százados magyar tragédiát jelentő szavakba foglalt a Himnusz költője:

*Bújt az üldözött, s felé
Kard nyúlt barlangjában,
Szertenézett s nem lelé
Honját a hazában.*

Könyörögjünk, hogy megpróbáltatásainak szakadjon mielőbb vége és hogy minden megpróbáltatások között ne érje el őket a legnagyobb: az, hogy meg kelljen tapasztalniok a magyar testvértelenség átkát a csak önmagukkal vagy legszűkebb családi és osztályérdekeikkel törődő, elfordult és elferdült beteg magyar szívekben.

És gondoljunk e széles földkerekségen szétszórta minden magyar református testvérünkre és mindazokra a református testvéreinkre is, akik más nemzeti és nyelvi közösségekbe tartoznak, de akiket összefűz velünk az igaz hit közössége, a Szentlélekben való egyesség. Ne szűnjünk meg hálát adni azért, hogy köztük mindazok, akik egyáltalában megtehették, Krisztus parancsára részesévé lettek nyomorúságunknak és érettünk való szüntelen imádsággal és áldozathozattal felvették a harcot a szíveket szétfeszégető, az embertestvériséget romboló Sátán ellen. Könyörögjünk, hogy sohase legyen okuk megbánni, hogy érettünk áldoztak és áldoznak s hogy testvéri szolgálatuk ne csak pillanatnyi anyagi nyomorúságunk enyhítésére legyen alkalmas, hanem szítsa fel bennünk magasra a Lélek

tüzét is, hogy amint „a mostani időben az ő bőségük pótolja a mi fogyatkozásunkat“, egykor majd egy Isten által rendelt időben „a mi bőségünk is pótolhassa az ő fogyatkozásukat, hogy így egyenlőség legyen“ (2. Kor. 8:13—14) és Krisztusnak minden tagjai között a föld kerekén élő és ható valósággá legyen a szentek egyessége.

Üjesztendei köszöntésem második szava hadd szóljon hozzátok, testvéreim, mint olyan magyar emberekhez, akiknek Isten kifürkészhetetlen rendelése, fellebbezhetetlen, de egyedül jó akarata hazánk mostani újból megszükkült határai között jelölt ki egy nagyon küzdelmes és nagyon keserves, de az Ő kezéből megis alázatos gyermeki engedelmisséggel és bizalommal elfogadandó életsorsot. Hadd mondjam meg nektek a felvigyázó pásztor köteles őszinteségével, hogy mostani sorsunkat, bármilyen nehéz is, csak egy valami teheti elviselhetetlenné: a töredelmes szív hiánya és az evvel kapcsolatos káros illúziókergetés, amely elhiszi a hazugság Atyjának, hogy a gyűlöletnek világépítő és világrendező ereje van s Jézus Krisztusnak ítéletre visszajövetele helyett emberek által felidézendő újabb világhatalomtrófiában reménykedik. A mi Urunk nem kívánja tőlünk, hogy elszaggassuk azokat a drága száalakat, amelyek bennünket Isten teremtő rendeléséből földi hazánkhoz és nemzetünkhöz fűznek — aminthogy ezeket a száalakat Ő maga sem szaggatta el soha egész áldott földi életében —; sőt a mi Urunk egyenesen követeli tőlünk, hogy Tőle kapott ajándékainkkal legelső sorban azoknak szolgáljunk, akiket Ő evangéliumával négyszáz esztendő óta magyarul szólít meg. A valódi keresztyén ember semmiféle koreszme és divatos jelző hatása alatt sem fordíthat hátat népe és nemzete iránti Isten-rendelte kötelességeinek. Ámde a valódi keresztyén ember Isten igéjéből azt is tudja, hogy hazugsággal nem lehet a nép romlását gyógyítani; tudja, hogy semmiféle szép cím alatt — a hazafiság címe alatt éppúgy nem, mint a szabadság címe alatt — nem szabad gonosznak mondani azt, ami jó és jónak mondani azt, ami gonosz. Népünk romlása ma csak attól gyógyulhat meg, ha a tehetetlenkedést, meddő panaszkodást és naplopást semmiféle formájában nem nevezzük csodavárásnak, a felfuvalkodást semmiféle formájában nem nevezzük jogos önértetnek, a demagógiát semmiféle formájában nem ruházzuk fel díszítő jelzőkkel és a hamis istenek tiszteletét semmiféle formájában nem tévesztjük össze a Szentháromság egy igaz Isten tiszteletével. Isten előtt csak a hívő magyar-

* Újév napján vagy első vasárnapján a templomban felolvasandó, esetleg presbiteri ülésen, missziói összejövetelen teendő megbeszélés tárgyává. R. I.

ság kedves és csak az ilyenek lehet reménysége a jövőre nézve; a hívó magyar pedig bűnbánó magyar, imádkozó magyar, dolgozó magyar és magyar testvéreiért a Krisztus nevében magát bármikor — osztály-, faj-, valláskülönbségekre, politikai vagy világnézeti válsztófalakra tekintet nélkül — megáldozni kész magyar. Nem jó református magyar az, aki az új Magyarország felépítéséből bármi jogosnak látszó keserűségek miatt is nem akarná kivenni a maga részét — mint ahogy viszont nem jó építő az, aki az új Magyarország felépítéséből éppen a Szegeletkövet akarná kikapcsolni, amelyre aki esik, szétzúzatik, akire pedig ez esik rá, szétmorzsolja azt (Máté 21:44).

Újesztendei köszöntésem harmadik szavával mint a magyar református egyház tagjaihoz fordulok hozzátok, testvéreim. Földi hazánk szolgálata számunkra elválaszthatatlan örök hazánknak, Isten országának várásától és útjának előkészítésétől. Egyház csak ott van, ahol a visszajövetelét megígért Krisztust élő hittel és forrón vágyakozó reménységgel várják az övei és ahol ebben a várakozásban szakadatlanul erősíti őket az Ige és a Sákramentumok által közöttük lévő Szentlelke. Nincs ott egyház, ahol emberi ajkakon a „boldog új év” kívánása nem ezt jelenti: „Az Úr közel, jövel azért Urunk Jézus!” Csak a vak nem látja, hogy ma egyedül ennek a valóságos egyháznak van jövője, és hogy az egyház mindenféle más elképzelésében, amelyet valaha annak hittünk és mondottunk, immár végképpen lejárt a magát. Lejárt a magát az egyház, mint pusztá hagyománybeli erő és kegyeleti hangulatszentély. Lejárt a magát az egyház, mint politikai segéd-szolgálat. Lejárt a magát, mint egy bizonyos társadalmi rend tartozéka és függvénye. Lejárt a magát még úgyis, mint általános vallásos eszmék és vágyak gerjesztője és ápolója. Csak egyféle formájában nem járhatja le magát soha: abban, amely a Kősziklára épített és amelyen éppen ezért a pokol kapui sem vehetnek diadalmat.

Ez az egyház a Krisztus kiválasztott serege, amely Urával együtt munkálkodik, Ura nevéért harcol és szenved s Ura elébe menetel földi zarándokútján. Ennek az egyháznak tehát mások nem lehetnek igaz tagjai, csak azok, akiknek ajkán és szívében szünetlenül ott zeng a Péter apostol nagy hitvallása: Te vagy a Krisztus, az élő Istennek fia; akiknek élete egyetlen nagy szolgálat Mesterünk nyomdokain a testvér javára és az Atya dicsőségére s akik felvévén a keresztest, bármikor készek Urok parancsára elveszíteni életüket Ő érte és az evangéliumért, hogy megtalálják azt.

Ez az egyház tehát nem állhat öntudatlan tömegemberekből, csak öntudatos hitvallókból. Nem állhat olyanokból, akik idegen és külső tényezőkkel akarnak a maguk számára egyházat fenntartatni és papot eltartatni, hanem csak olyanokból, akik éppen olyan jó kedvvel hozzák meg egyházuk fenntartására és annak szolgálai eltartására önkéntes áldozatukat, mint amilyen jó kedvvel és magától értődőleg vállalják a maguk és családjuk testi élete és egészsége fenntartásának terheit. Nem állhat ez az egyház olyanokból, akiknek számára csak az érték, hogy ők az egyházban „választók”, de az nem érték, hogy ők a Krisztusban választottak.

Adjunk hálát, szerettem, a mi nagy-tűrhető Istenünknek, hogy még mindig adott időt nekünk, magyar reformátusoknak arra, hogy a szokvány-egyházból kibontakozzék a valóság és az igazság egyháza miközöttünk is, úgy, ahogy már máshol sokfelé a Lélek és az erő csodálatos bizonyágtételeivel kibontakozott. De ez a mi kegyelmi időnk most már, úgy érzem, nagyon kevés. Aki hívó lélekkel figyel az idők jeleit, lehetetlen, hogy napról-napra világosabban ne hallja az érkező Király harsona-szavát: „hamar eljövök ellened és a te gyertyatartódat kimozdítom helyéből, ha meg nem térsz” (Jelenések 2:5b).

Ige és Lélek lángjának gyertyatartói, magyar reformált gyülekezetek szerte a Tiszántúl viharvert tájain: ne higgyétek, hogy a ti érdemetek az, hogy négy század forgószelai nem tudtak benneteket a helyetekből kimozdítani s köztük ez a legutolsó és legretentőbb sem, amely még nem ült el. Egyedül Isten irgalmas és ingyenvaló hosszútűrésének köszönhetitek ezt. Tartásotok az apostoli intelem szerint üdvösségnek már magát ezt a hosszútűrést is (2. Péter 3:15a) és térjete meg, őrállók és őrizettek, nem felejtven a reformáció legelső nagy szavát: hogy a keresztyén ember egész élete nem egyéb, mint megtérés és bűnbánat.

Megtérő és bűnbánó egyház és magyarság, határon innen és túl: ezzel a látomással köszöntsük az új esztendőt, ezzel emeljük fel kezünket és szívünket Istenhez, aki így legszörnyűbb romlásainkból is felépíthet és adhat nekünk örökséget minden megszenteltek között (Cselekedetek 20:32).

A mi Urunk a Jézus Krisztus legyen a ti lelketekkel, személyetekkel, családokkal, munkáttal, reménységtekkel, fájdalomokkal, terheitekkel, szeretett atyámfiai.

Atyátokfia és társatok a Jézus Krisztus szenvedésében és királyságában és tűrésében

Révész Imre
püspök.

ÉLŐ GYÜLEKEZET*

Élő gyülekezet az, amelynek minden tagja tudja magáról, hogy ő Krisztusba oltott ág és a többieket is annak ismeri. Ez nem azt jelenti, hogy az élő gyülekezet minden tagja szentéletű jó ember (— Jézus Krisztus különben is azt mondta, hogy jó egyedül az Isten —), — sőt az élő gyülekezet minden tagja tudja magáról, hogy ő semmiképpen sem jó ember, hanem telve van mindenféle gyarlósággal és bűnnel, valamint hogy gyülekezeti tagtársai is esendő bűnös emberek. Am ezt elsősorban önmagáról tudja, nem a többiekről. Éppen azért a maga büntetésre méltó és még sem büntetett, vagy legalább

* Előző cikk a lap 1946 dec. 15-i számában.

is nem kegyetlenül büntetett voltáért Istennek hálát adva, igyekszik magát a bűnbocsánatra méltóvá tenni, — embertársai gyarlóságait pedig nem szigorú bírónak, hanem bűntársaként vizsgálja és nem azt keresi, ami őket terheli, hanem ami az eltévésüket megmagyarázza.

Az élő gyülekezet lelkipásztora szintén — mivel a lelkipásztor is a gyülekezet egyik tagja — tisztában van gyöngeségével és hibáinak sokaságával. Tehát minden erejét megfeszítve dolgozik gyülekezetéért és a gyülekezet tagjaiért, hogy hűséges munkájával feledtesse gyarlóságait és az igaz bíró előtt nyerhessen kegyelmet. Az élő gyülekezet lelkipásztora nem tartja magát a gyülekezet felett álló-

nak, tudja, hogy neki nem több joga, hanem több kötelessége van, mint a többieknek. Sohasem torzsalkodik a gyülekezet tagjaival, mert senkiről sem feltételez rosszat, akiről pedig a hiba nyilvánvaló, azt egyenesen, őszintén, szelíden, ha kell: keményen is helyreutasítja, nem félve senkitől és nem gyűlölve senkit. — Soha sincs jogvitája a gyülekezetével, mert az élő gyülekezet azt, ami neki jár, úgyis megadja, többet vagy mást pedig ő maga nem követelne a világért sem.

Az élő gyülekezet presbiterei nem azok közül kerülnek ki, akik gazdagságuk, előkelő állásuk, baráti és rokoni kapcsolataik vagy öblös hangjuk és vakmerő hatalmaskodásuk útján regnálni akarnak a gyülekezet felett. Ilyenek az élő gyülekezet tagjai közt nincsenek is, ha pedig vala-

melyikben mégis mutatkoznék ilyen hajlandóság, azt a többiek — Krisztus igaz szolgálói — nemhogy presbiterré tennék, hanem presbitérium elé állítanák, mivelhogy keresztyén emberhez nem illő törekvéseket táplál.

Az élő gyülekezetekben ugyanis az erkölcsi fegyelmezés igen szigorú. Bármennyire szeretik egymást a gyülekezet tagjai, kéréseiket megbüntetik rossz útra tévedt társukat. Nem azért, hogy megbélyegezzék, hanem azért, hogy megjavítsák. Az élő gyülekezetnek minden tagja maga is megkívánja, hogy szigorúan megbírálják, mert bár első sorban a lelkiismeretére hallgat és kemény önvizsgálattal keresi hibáit, de hálás a gyülekezeti tagtársainak, ha fogyatkozásai felkutatásában segítségére vannak.

Az élő gyülekezet presbitériumában tehát mind olyan emberek ülnek, akik szelídségben, szeretetben, tisztaságban és alázatosságban, hűségben és igaz hitben méltók igyekeznek lenni a Krisztus nevére, — akik ezt az igyekezetüket egész életükkel bizonyítják, a templomi istentiszteleteken és az úrasztalához járulásban megmutatják példaadó és vezérekedésre alkalmas voltukat. Az ilyen tiszta emberekből álló presbitérium ülésén nem kell a határozóképeséget megállapítani, mert szemmel láthatóan mindenki ott van, ha csak valami egészen rendkívüli akadály nem gátolja. Az élő gyülekezet presbitériumában nincs — nemcsak szó — még gondolat sem másról, csak Jézus Krisztus királyságáról, az egyház, a gyülekezet haladásáról, fejlődéséről, jó úton tartásáról. Nem sokat foglalkoznak anyagi ügyekkel, hiszen mindenki csak azt akarja, hogy a gyülekezet minden szükséglete teljesíthető legyen és a felesleget minél igazságosabban lehessen szétosztani a gyülekezet arra szoruló tagjai között. Ellenben annál inkább foglalkoztatja őket a hit és az erkölcs. Megvizsgálják önmagukat és egymást, de megvizsgálják a gyülekezetnek minden tagját, mert egyetlen fekély is eltorzíthatja a szentek gyülekezetének arcát.

Az élő gyülekezet presbitériumának tagjai tehát, sőt a többi gyülekezeti tagok is, segítségére vannak a lelkipásztornak a gyülekezet lelki-gondozásában, nemcsak formászerű látogatások teljesítésével, hanem minden tag életviszonyainak alapos megismerésére törekvéssel. Az élő gyülekezet tagjai közt nincs senki, akit a többiek ne ismernének. Mindenkiről tudják, hogy milyen munkára és mekkora áldozat hozatalára képes, mi a fogyatkozása és miben nélkülöz, miben szorul segítségre. Az élő gyülekezetben az emberek szeretettel, tehát bizalommal vannak egymás iránt, megmondják bátran, ha valami fáj vagy valami visszatet-

szik, éppen úgy megmondják álszemérem nélkül azt is, ha valamit nem áll módjukban megtenni. Lehet, hogy az őszinte feljajdulásra más oldalról kielégítő magyarázat hangzik el és vége a fájdalomnak; lehet, hogy a másik résznek sikerül meggyőzni arról, hogy erején felüli szolgálatot nem kívánnak tőle és hogy amit kívánnak, módjában van megtenni, és íme ezzel megjön a lelki nyugalom.

Az élő gyülekezetben nem vitáznak egyházi adótételek felett és különösen nem panaszkodnak az egyházi adó „elviselhetetlenül súlyos” volta miatt. Megértik azt, hogy az egyház fenntartásának terhe észszerűen senki másra nem tartozik, mint éppen az egyházra, az egyház tagjaira. A gyülekezet azon van tehát, hogy a saját szükségletét a maga tagjainak szolgáltatásából teljesíttesse és ezenfelül hozzájárulhasson kellő arányban a más gyülekezetekkel közös feladatok költségeihez is. A gyülekezet minden tagja tudja, hogy mire van szüksége a gyülekezetnek, mire van szüksége a gyülekezet szolgálatára álló pásztornak és egyéb tisztviselőnek. Amire szükség van, ha csak bírja, jószívvel megadja, egyébként pedig a hűséges szolgálta a jobb jövő reményével szegénységben él a szegény gyülekezetben.

Az élő gyülekezet tagjai azt is tudják, hogy az egyházi adónak nemcsak az a neve van, amit így neveznek és amit hatósági úton kivetnek, esetleg kényszereszközökkel behajtának, hanem van olyan egyházi adó is, amit kényszer nélkül önként adnak, a jószívű adakozónak járó szeretet hálájáért. Ezek azt is megmondják, hogy az állami adó nem igen szokott magasabb lenni átlagban az ember keresetének tíz százalékánál, ha tehát az egyház a maga szükségleteire az állami adónak tíz, akár harminc, ötven, vagy éppen száz százalékát kéri, nem kér sokat, mert valójában tized járna az egyháznak minden gyarapodásból, az pedig a tíz százaléknak nem tíz, nem is ötven százaléka, hanem pontosan az egész tíz százalék. Így az élő gyülekezet tagjai készséggel adnak tize-

det, azaz az állami adójukkal egyenlő összeget is az egyháznak, sőt, ha ez nem elég, keresik a módját, hogy többet is adhassanak.

Az élő gyülekezetben minden ékesen és jó renddel történik. Az egyházi felsőbbség rendelkezéseit pontosan és azonnal végrehajtják, a közös igazgatás költségeit idejében beszolgáltatják, mert tudják, hogy az egyházi felsőbbségre a jó rend érdekében szükség van. Az élő gyülekezet igyekszik másra nem szorulni, de a kedvezőtlen sorsban levő gyülekezeteket örömmel segíti, viszont, ha maga valami módon bajba kerül, a segítséget köszönettel elfogadja. Éppen ezért az élő gyülekezet nagy súlyt helyez a többi gyülekezetekkel fennálló kapcsolatok fenntartására és evégből az áldozatot sohasem sajnálja.

Magától értetődik, hogy az élő gyülekezet nem állhat a tagok nagy tömegéből, mert akkor nem ismerhetik, nem ellenőrizhetik, sőt nem is szerethetik (legalább cselekedettel nem szerethetik) egymást. Az élő gyülekezet szinte családi kör, bizalmas, meghitt társaság, amelyben mindenki mindenkiért örömmel dolgozik és a közös feladatokat mindenki tisztán látja. Lehet igen szegény, sőt tán nem is kíván vagyont gyűjteni, amit a lo'pók ellophatnak, de amit Krisztus király megkövetel tőle — a gyermekek nevelése, a szegények és elhagyottak segítése, munkásai részére a nekik járó méltó bér kiszolgáltatása — azt hűséggel és bizonyosan előteremti. Ha kap az államtól vagy más közülettől céljai elérésére segítséget, azt köszönettel fogadja, de lételet külső támogatásra sohasem alapítja, a takarója mértékéig terjeszkedik és Krisztus szolgálatában függetlenségét megőrzi. Szóval: az élő gyülekezet él, működik, mozog, virágzik, esetleg kereszt alatt van, de akkor is boldog, mert tudja, hogy Krisztus keresztyének hordozásánál nagyobb gyönyörűség nincs és nem lehet. Az élő gyülekezetben, annak minden tagjában, mindig ott van és mindig hat ama három: a hit, a remény és a szeretet.

Dr. Szentpéteri Kun Béla.

Lehet-e az egyház „Nyugat és Kelet határán”?

Legyen szabad a D. P. L. november hó 15-i számában Dr. Ferenczy Károly tollából megjelent cikkhez néhány megjegyzést tennem. Egyike vagyok azoknak, „akik” — ha nem is Genfben vagy Budapesten, de teljesen „Genf” és „Budapest” elgondolásait követve — itt Debrecenben „ezt a tételt kitűzték és így tüsték ki...” és akik erre az előadásra az előadót meghívták.

A cikkirő „azok érdeklődésére számítva, akik nem lehettek jelen az előadáson”, foglalkozik az előadással. Véleményem szerint mindaz, amit „az előadástól egészen függetlenül, de ahhoz kapcsolódóan

is — mondjuk hozzászólásként — tisztán elvi szempontból” — írt erről a zártkörű tanulmányi konferenciáról (tehát nem a nagy nyilvánosság számára hangolt) előadásról, nem ad hűséges képet azok számára, „akik nem lehettek jelen az előadáson”.

1. Az első kifogás a címnek szól: „Az Egyház nincs, mert nem is lehet földrajzi meghatározások szerint megköthető. Az Egyház nincs az északi félgömbön és nincs a délin. Az Egyház nincs (!) Nyugaton és nincs (!) Keleten.” — De hát akkor van-e a földön egyáltalán?! — „Az Egyház ott van, ahol Krisztus van.”

— Az „Atya jobbján“ ? ! Nem, ezt a cikkíró testvérünk is világosan tudja: „...Nyugaton is (!), Keleten is (!), ahol Krisztus lakozást vett az emberi szívekben...“ — írja. Nos, éppen ezzel az igazsággal számolt a konferencia négy debreceni rendezője, amikor a *World Council of Churches* (az *Egyházak Világtanácsa*) és „Budapest“ szándékaival teljes összhangban ezt a tételt a zártkörű tanulmányi konferencia megbeszéléseinek rendjére fölvetta. Ha az Egyház van Korinthusban (I. Kor. 1:1), akkor van „földrajzi meghatározások szerint“ Szirakuza és Athén között is; ha Macedóniában is van Egyház (II. Kor. 8:1), akkor Itália és Thrácia között is van; ha Galáciában van Egyház (Gal. 1:2), akkor „Nyugat és Kelet között“ is lehet és van is Egyház. A Jelenések Könyvének az elején hét gyülekezetet találunk (ekleziák!), amelyekben az Egyház „földrajzi meghatározások szerint megköthető“ jelenik meg. És tudjuk, hogy e helyeken éppen a földrajzi meghatározás milyen vallási-egyházi existenciális kérdést jelentett az ottlevő Egyház számára. Azok az emberek, akiknek a „szívében“ a hozzászóló valósággal létezőnek tartja az Egyházat, ha itt élnek, akkor „Nyugat és Kelet határán“ élnek, akár tetszik ez nekik, akár nem. És ehhez képet kapnak külön üzenetet Efézusban, Szmirnában, Pergámumban, Thiatirában — és Magyarországon és Debrecenben. A *World Council of Churches* hivatalos kiadványa (Study 6 E/4 b, *Study Planing* 1946 March, kiadta a *Study Department of the W. C. Ch.*, v. ö. 9. lap) értelmében az egyes nemzeti Egyházaknak a feladatai közé tartozik az, hogy — az 1948-ban tartandó egyetemes keresztyén világgyűlésre készülve — „A Világ zűrzavara és Isten rendje“ problémát a saját közelebbi földrajzi helyzetüknek megfelelőleg az Ige világosságában tanulmányozzák és arról az előkészítők felé szavukat hallassák. Elvárják tőlünk, hogy a mi helyzetünkről és e helyzetünkben kapott isteni útmutatásunkról mi tegyünk vallást... A cím ellen sem bibliai teológiai, sem egyházi és politikai szempontból kifogást tenni nem lehet. Nem érzem — s velem együtt tudtommal rendezőtársaim, Czeglédy, Makkai és Török professzorok sem —, hogy itt a mi részünkről fönnforogna a „minden vonatkozásban melléfogásnak“ esete.

2. Miután a cím teológiailag rendben van, nézzünk szembe azzal a kérdéssel is, hogy „miért kell... így megfogalmazni egy ökumenikus konferencia egyik előadásának címét? Azért-e, hogy a zűrzavart, melybe jutott a világ s a feszültséget, amely sajnálatos módon amúgy is fennáll Nyugat és Kelet között... még teológiai, vagy mondjuk egyházi téren is növeljük... Nem támadnak-e itt hamis és veszedelmes látszatok és kísértések?“

a) Hogy mennyire nem a zűrzavar növelése volt a rendezők és az előadók célja, az már abból is világos lehetett, hogy a konferencia az evangéliumi Egyházak meghívott és válogatott teológusaitól összegyűlt zártkörű (!) tanulmányi (!) konferencia volt, amelynek az volt a célja, hogy tanulmányozzon és csak az ökumené felé hallassa szavát. A zűrzavar, a nyugtalanság keltése, a súlyos kísértésekért való felelősség sem terheli a rendezőket és az előadót. Sajnálatlaltal állapítom meg, hogy egy zártkörű és nem a nagy nyilvánosság számára hangolt konferenciáról és annak egyik előadásáról nem lett volna szükség így írni. Nem mintha titkolni valója lenne ennek a konferenciának (hiszen még a teologus diájkainkat és minden érdeklődőt is beengedtünk, sőt szóhoz is engedték jutni őket is). Semmiféle látszatok és kísértések nem támadhattak azok számára, akik a bevezető áhitattól kezdve, az utolsó tanácskozások pontjáig figyelmesen jelen voltak.

b) Az Egyház prófétai hivatása az, hogy

nehéz kérdések, „feszültségek“ idején hallgassa Isten szavát, hirdesse Isten rendjét azon a helyen, ahová az Isten gyertyatartónak állította. Mi tehát „Nyugat és Kelet határán“. Hirdesse még akkor is, ha egyesekben félreértéseket ébresztene, vagy veszedelmes lenne. Ez a konferenciális előadás az Ige akart figyeltetni és arra a tényre, hogy a mi Egyházunk nem Galáciában vagy Korinthusban, nem Macedóniában vagy Efézusban, hanem 1000 éve „Nyugat és Kelet határán“ van.

Dr. Pákozdy László Márton.
(Vége következik)

IRODALOM

A Vasárnap, a debreceni református egyházközség gyülekezeti értesítője többévi kényszerű szünetelés után ismét megjelent Dr. Ferenczy Károly és Szenes László debreceni lelképásztorok szerkesztésében. Megrendelhető bármely debreceni lelképásztori hivatalnál.

A Sárospataki Igehirdető decemberi száma Darányi Lajos, Dr. Enyedy Andor, Dr. Szabó Lajos és Dr. Szabó Zoltán ígéhirdetésén kívül karácsonyi szavaltat, felolvasást és szindarabot is közöl, valamint sok hírt. Megrendelhető: Hittanhallgatók Egylete, Sárospatak, Főiskola.

HALOTTAINK

Gyökössi Dániel gyomai lelképásztor 59 éves korában december 24-én elhunyt. Temetése Gyomán 25-én volt. A B. F. R. A.

HÍREK

A DEBRECENI PROTESTÁNS LAP havonta kétszer jelenik meg. Előfizetési ára változatlanul évi 20 forint. Ezt az árat azonban csak akkor és addig tudjuk tartani, amíg minden előfizető pontosan eleget tesz kötelezettségének. Kérjük azért olvasóinkat, hogy a mellékelt csekklap felhasználásával a 20 Ft előfizetési díjat fizessék be az esetleges, már előbb kimutatott hátralékaikkal együtt.

Legközelebbi egyházkerületi tanácsülésünket s ezután a bírósági és bizottsági üléseinket 1947 február hó 11-én, kedden (a lelkészvizsgálatokat megelőző napon) reméljük Deo Volente tartani. — Legközelebbi egyházkerületi közgyűlésünket húsvét csonka hetére, április 9–11. napjaira tervezzük.

Konventi és zsinati ülések tervezett dátumai értesülésünk szerint: április 15–17. konventi bizottságok és plénum, május hó 6–8. napjain zsinati bizottságok és plénum.

A Diakonissza Intézet vezetését Nagy István igazgató-lelkész december 1-én átvette.

A Diakónusképző Intézet — Deo volente — márciusban ismét megkezdte működését. Jelenlegi címe: Debrecen, Hungária-körút 2.

A Református Nőszövetség munkája az egyházkerületben már 1944-ben is áldáson éreztette hatását. Most szeptember óta az egyházkerületi nőszövetségnek irodája is van Debrecen, Kálvin-tér 17. szám alatt, az egyházi főjegyzői hivatal egyik szobájában, van irodavezető titkárnője és utazótitkára Irlanda Sára V. éves hittanhallgató nő személyében. Az utazótitkárnő bárholra kiutazik kérésre, a nőszövetség megalakulására, bibliamagyarázat vagy előadás tartására. — Az országos nőszövetségi lap, az „Új Magyar Asszony“ havonta egyszer jelenik meg. Ez a Lap ezután a tiszántúli munkáról is állandóan be fog számolni. A Tiszántúlról e Lapnak szánt cikkeket, híreket Dr. Vasady Béláné címére küldendők (Debrecen, Egyetem), aki a cikkeket átnézi, esetleges változtatásokat eszközöl és továbbítja.

Bártfai Mihály diakónusjelöltet a Diakóniai Bizottság a Diakónusképző Intézetből örökre kizárta s mindennemű egyházi szolgálatától eltiltotta.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

3802—1946. szám.

TARGY: Magyar Keleti Társaság pályázata.

KÖRLEVÉL

a középiskolák igazgatóságaihoz.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 144.699—1946. V. sz. a. kelt és a tankerületi főigazgatókhoz intézett alábbi rendeletét tudomásulvétel céljából közlöm:

„A Magyar Keleti Társaság (Budapest, VIII., József-körút 52. I. 6.) a hazai középiskolák V—VIII. osztályába járó nyilvános tanulók számára pályázatot hirdet (Hogyan él bennem a Kelet?). A pályázat feltételeit a Magyar Keleti Társaság fogja közölni. Felhívom Főigazgató urat, hogy a Társaság pályázati hirdetését valamennyi érdekelt középiskola igazgatójának küldje meg és a Társaság pályázatát a maga részéről is a legmelegebben támogassa.“

Debrecen, 1946 december 21.

3819—1946. szám.

KÖRLEVÉL

Az 1946. évi XV. tc.-ben becikkelyezett cseh-szlovák-magyar lakosságcsere egyezmény szerint alakított vegyesbizottság 2. számú véghatározata szerint az áttelepülés alkalmával az áttelepülők jogosultak magukkal vinni eredetiben az anyakönyvi kivonataikat, iskolai és személyazonossági bizonyítványaikat. A véghatározat megjelent a Magyar Közölny 1946. évi 192. számában. E véghatározat IV. pontja szerint az okmányoknak, az azokról készült másolatoknak, továbbá a nyilvános könyvekből készült kivonatoknak kiadását, valamint másolatok hitelesítését soronkívül bélyeg- és illetékmentesen, minden ellenszolgáltatás nélkül kell eszközölni.

Felhívom a lelképásztorok figyelmét arra, hogy ha Szlovákiába kitelepülők anyakönyvi kivonatot kérnek, azt soronkívül intézzék el s az anyakönyvi kivonatok kiállításáért se díjat, se illetéket ne kérjenek.

Debrecen, 1946 december 20.

Révész Imre
püspök.

Értesítés. A lapunk múlt számában megjelent bagaméri pályázattal kapcsolatban kiegészítésként közöljük, hogy a beruházási költség 450 forint.

PÁLYÁZATI HIRDETME NYEK

Berekbőszörményi egyházközség pályázatot hirdet általános iskolájánál a IV. sz. tanító állásra. Ideiglenes miniszteri intézkedés alapján fizetése 10%-os helyi hozzájárulás. Tavaszig lakást nem biztosíthatunk, csak lakbért. Határidő január 14. — Azonnal elfoglalandó. Pályázhatnak nők is. Kérvényeket kellően felszereljük.

Komorói református presbitérium pályázatot hirdet újonnan szervezett III. számú tanítói állásra. Javadalom 10% helyi hozzájárulás, többi államsegély. Kötelesség: a kijelölt osztályok vezetése, kántor helyettesítése, belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő 21 nap.

Szentpéterszegi református egyházközség pályázatot hirdet III. sz. tanítónői állásra. Fizetés 10%, lakás természetben.